

Slovensko je opäť outsiderom v digitalizácii. Sociálni partneri diskutovali, ako tento nelichotivý stav napraviť

Ako urobiť z digitálneho outsidera lídra a zabezpečiť dlhodobú digitálnu konkurencieschopnosť Slovenska? A aké sú skutočné možnosti napĺňania rámcovej dohody Európskych sociálnych partnerov v oblasti digitalizácie? Je vôbec ich implementácia v súčasných slovenských podmienkach reálna? Na tieto otázky hľadali odpovede zástupcovia slovenských odborov a zamestnávateľov spolu s predstaviteľmi vlády a Európskeho parlamentu. Ich spoločný cieľ je jasný: dohnať zameškané, napraviť resty z minulosti a dostať Slovensko konečne do moderného a digitálneho 21. storočia.

Svetový rebríček digitálnej konkurencieschopnosti (IMD), hodnotí pripravenosť a digitálny pokrok v 63 krajinách. Slovensko sa vlani umiestnilo na jeho chvoste – rovnako, ako v roku 2018, obsadilo i teraz nelichotivé 50. miesto. Výsledky ukazujú, že naša krajina je digitálnym outsiderom nielen v rámci krajín V4, no za kratší koniec ťahá aj v porovnaní s Rumunskom, Bulharskom či Slovinskom. „Rezervy Slovenska v oblasti digitalizácie sú nepopierateľné. Avšak oproti minulému roku si naša krajina v rebríčku polepšila, čoraz viac rastú aj investície do telekomunikácií. Pozitívom je, že slovenské hospodárstvo má viacero silných stránok, na ktorých sa dá stavať. Dnes sme preto diskutovali o konkrétnych možnostiach a spôsoboch, ktoré sú v prospech zamestnancov, zamestnávateľov i dlhodobo udržateľnej digitálnej konkurencieschopnosti Slovenska,“ upozorňuje prezidentka Nezávislých kresťanských odborov Slovenska (NKOS), Ľubica Černá.

Úroveň digitalizácie na Slovensku rastie pomalšie ako vo zvyšku Európskej únie (EÚ). Značné rezervy má naša krajina nielen v oblasti digitálneho vzdelávania a prípravy, no oproti konkurentom zaostáva aj v pripravenosti na budúcnosť a s ňou súvisiacimi digitálnymi výzvami. Mikro, malí a strední podnikatelia nemajú dostatočné zdroje na investovanie do digitálnej transformácie, čo znižuje produktivitu práce a vedie k posilňovaniu zahraničnej konkurencie na úkor Slovenska. „Ak sa chceme stať silnou a konkurencieschopnou krajinou, potrebujeme čo najskôr začať prijímať systémové zmeny a efektívne investovať finančné zdroje, a to nielen priamo do segmentu IKT, ale rovnako tak aj do technológií priemyslu 4.0, eCommerce a digitalizácie verejného sektora. Významne nám v tom môže pomôcť aj Plán obnovy a odolnosti, ktorý je potrebné využívať spolu s eurofondami strategicky,“ uviedla europoslankyňa KDĽ Miriam Lexmann.

Masívny odliv mozgov do zahraničia, nedostatok kvalifikovaných pracovníkov a špecialistov, nie na potreby trhu práce nastavený systém vzdelávania a zastaralá regulačná a pracovno-právna legislatíva. To sú hlavné problémy, ktorým čelia slovenské podniky, a to nielen tie zo segmentu IKT. „Regulácie a legislatíva v súčasnej podobe v praxi bránia maximálnemu využitiu moderných technológií, čím značne limitujú pokrok Slovenska v digitalizácii. Slovensko má viaceré pro-digitálne stratégie avšak neaplikujú sa v praxi a napríklad nedostatok IT špecialistov sa prehlbuje. Súčasná pracovno-právna legislatíva je neflexibilná a štát ju nepripravuje na požiadavky pracovného trhu počas a po digitálnej transformácii,“ vysvetľuje 1. viceprezident Republikovej únie zamestnávateľov (RÚZ) IT Asociácie (ITAS), Mário Lelovský. Zamestnávatelia, združení v RÚZ v tejto súvislosti upozorňujú najmä na potrebu zmien Zákonníka práce, reformu vzdelávacieho a daňovo-odvodového systému a zlepšenie podmienok verejného obstarávania. Všetci zúčastnení sociálni partneri sa pritom zhodujú, že kľúčová je spolupráca so štátom a ochota štátu a politikov potrebné zmeny aj zrealizovať.

Štátny tajomník Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky (MIRRI) Ján Hargaš v tejto súvislosti zdôrazňuje, že “Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR si uvedomuje súčasný stav ohľadom digitálnej vyspelosti Slovenska a jeho obyvateľov. Práve s cieľom zlepšiť súčasnú situáciu ministerstvo v partnerstve s Digitálnou koalíciou napr. spúšťa projekt na testovanie a vzdelávanie seniorov a zamestnancov verejnej správy v oblasti digitálnych zručností s cieľom v pilotnej fáze otestovať 13 tisíc ľudí, tento týždeň boli prezentované výsledky 10. ročníka IT Fitness testu zameraného na učiteľov a žiakov základných a stredných škôl a v rámci plánu obnovy sa majú vyhlasovať viaceré výzvy na podporu zavádzania inteligentných riešení tak pre verejnú správu, výskumné inštitúcie a podniky. Podporovaná je aj vzájomná spolupráca akadémii, podnikateľov a verejnej správy v oblasti rozvoja top digitálnych technológií ako je umelá inteligencia či supervýkonné počítanie“.

Digitálna transformácia a jej dopady predstavujú výzvu nielen pre Slovensko, ale aj pre zvyšok sveta. Jeden recept na to, ako to úspešné zvládnuť neexistuje, preto je potrebné zdieľať a nechať sa inšpirovať dobrými praxami z iných krajín, či už ide o národné politiky alebo prijímanie konkrétnych opatrení. Rýchlosť, veľkosť a dynamickosť prichádzajúcich

zmien bude čoraz častejšia, preto ich zvládnutie bude vyžadovať aktívnu a systematickú súčinnosť všetkých zložiek spoločnosti. Špecialistka Konfederácie odborových zväzov Slovenskej republiky (KOZ SR) Mária Svoreňová preto v tejto súvislosti víta ideu vytvorenia spoločnej pracovnej skupiny. „Dnešná diskusia bola skutočne zaujímavá a podnetná. Vytvorenie pracovnej skupiny, ktorá bude spolupracovať a komunikovať na pravidelnej báze považujem za dobrú perspektívu budúcej spolupráce,“ dodáva.

Diskusia bola organizovaná pod záštitou Nezávislých kresťanských odborov Slovenska (NKOS) v rámci projektu „Renewed social dialogue for the new world of work. Job transitions & digitalisation in two industrial sectors in CEE countries – Romania, Hungary, Slovakia, #WorkTransitionCEE“. Viac informácií na worktransition.eu/.